

گزیده اشعار ترکی ملا محمد فضولی

یازار: اورمولو

(۱)

قیلسا وصلین شامیمی صوبحه برابر، یوخ عجب؛
 رسمدیر فصلی-باهار اولماق برابر روزو شب.
 گون کی، ساین دوشدویو یئردن دورار، بیر وجهی وار،
 گلسه آلیقدر لر فقر اهلی دورماقدیر ادب.
 اولمادان مئیکانه‌ی-عشقینده مستی-جامی-زؤوق،
 دوزمه‌دی بزمی-فلکده زؤهره قانونی-ترب.
 جنتی-وصلیندیر اول مقصد کی، ایمان اهلینه،
 قیلسا حق روزی جهنم آتشی، اولدور سبب.
 قالبا مقصد وصالیندیر کی، دون-گون دورمایب
 چرخ سرگردان گزر، بیلمز نه دیر رنجو تب.
 بسته‌ی-زنجیری-زولفوندور نسیمی-ترمزاج،
 تشنه‌ی-جامی-ویصالیندیر موحیطی-خوشگلب.
 قیلما فئیضی-نعمتی-وصلین فضولیدن دیریغ،
 یوخدور اؤزگه مقصدی، سندن سنی ائیلر طلب.

(۲)

قیلدی اول سرو سحر، نازیله حمامه خورام،
 شمی-روخساری ایله اولدو مونوور حمام.

گۆرونوردو بدنې، چاکی-گیریبانیندان،
 جامه دن چیخدی، یئنی آیینی گۆستردی تامام.
 نیلیگون فوتیه ساردی بدنې-اوریانین،
 سان بنفشه ایچینه دوشدو موقششر بادم.
 اولدو پابوس شرعیغیله موشررف لی-هووز،
 بولدو دیدادی-لطیفیله ضیا دیده-جام.
 ساندیلار کیم، ساتیلیر دانه-دورری-عرقی،
 ووردو ال کیسه یه چوخلار قیلیب اندیشه-خام.
 کاکیلین شانه آچیب، قیلدی هوایی میشکین،
 تیغ موین داغیدی، ائتدی یئری عنبرفام.
 تاس الین اوپدو، حسد قیلدی قارا باغیریمی سو،
 یئتدی سو جیسمینه، رشک آلدی تنیمدن آرام.
 چیخدی حمامدن او، پرده-چشمیم سارینیب،
 توتدو آسایش ایله گوشه-چشمیمده مقام.
 مردومی-چشمیم آیاغینه روان سو تۆکدو
 کی، گرک سو تۆکوله سروین آیاغینه مودام.
 موزدی-حمام، فضولی، وئره رم جان نقدین،

قیلماسین صرف زر اول سروقدو سیمندام.

(۳)

قیلدى زولفون تك پریشان حالیمی خالین سنین،
 بیر گون، ائی بیدرد، سورمازسان: نه دیر حالین سنین؟
 گئتدی باشیندان، کؤنول، اول سروقددین سایه‌سی،
 آغلا کیم، ایدباره تبدیل اولدو ایقبالین سنین.
 زینت اوچون جیسم دیواریندا ائتمزدیم یئرین،
 چکمسیدی عشق جان لؤوهینده تیمسالین سنین.
 تیز چکمزسن جفا تیغین منی اؤلدورمه‌یه،
 اؤلدورر آخیر منی بیر گون بو ائهمالین سنین.
 قرقی-خونابی-جیگر قیلمیش گؤزوم مردوملرین،
 آریزوی-خالی-میشکینو روخی-آلین سنین.
 دامیگاهى-عشقدن توت بیر کنار، ائی مورغی-دیل،
 سینمادان سنگی-ملامتدن پرو بالین سنین.
 سایوش چوخدان، فضولی خاکی-پایین یاسلانی،
 بودور اوممید ایله کی، بیر گون اولا پامالین سنین.

(۴)

سو قایینا تۆکمزلر، داردیر دئییه، شرابی،

دلی سئله بنزه در گنجه واختی محتابی.
 قلبین یوخسوللوغون دان گؤز یاشیمیز آخماير
 قۇنچنى سيخسان يئنه چيخماز اونون گولابی.
 مجنون لئی لی زولفون دن دوزلمیش کمند بیلر
 یول اوسته ایلغیم ووروب جیلولنن سرابی.
 قلبی اولموش اینسانین او یورغون گؤزلرینده,
 کافور اولار آغ چیچک آی آتанда نیقابى.
 او گؤزلر قوودو سنین گؤزلرین دن رۇیانی,
 بیر ده رۇیا کؤرمزسن, صایب, چکمه عذابى.

(۵)

نه قدر قیندا یاتیب پاس آتاجاق خنجریمیز؟
 پالتار آلتیندا ذیرنه تک قعلاجاق جۇوه ریمیز؟
 آخی صحرايى-قیامتده کی, بیتمیر لاله,
 اوردا بیل, اولمایاجاق دیر داها دردی-سریمیز.
 دؤحره عاجیزدی دؤنه اوردوموزون دؤورسینه,
 جانین مقصدی ئوغروندا وئیر لشکریمیز.
 قانادی یانمیش او پروانیه دؤندوم یئنی دن,

آیشیب یاندى ائل ئوغروندا كۈنول دفتریمیز.
 گۆرمه دیم بیر کسی کی، آغلایا اوز حالیمیزا،
 اوزگه نین بختی اوچون دؤور ائلییر اختریمیز.
 دوشمن هر صحبتیمیزدن نجه ده کام گۆتورور،
 باشسیزیک شام کیمی، مجلسده هانی راهبریمیز؟
 آرزوموز قملی اورکده دولانیب آحا دؤنور،
 شاه داماردان اود آلیب سانکی یانیر مجمریمیز.
 آغلایاق، یا دا گولک، بیردی بیزیمچین، صایب،
 گۆلرین شیشسینی سین دیراجاق اللریمیز.

(۶)

قیل، صبا، کۈنلوم پریشان اولدوغون جانانه عرض،
 صورتی-حالین بو ویران مولکون انت سولطانه عرض.
 درهم اولموش سونبولون گویا کی، قیلیمیشدیر اونا
 مو به-مو حالی-دیلیم، دیلر اوزادیب شانه عرض.
 تنده جانیم بیر پرینیدیر امانت، ساخلارام
 اول زاماندان کیم، امانت قیلدیلا اینسانه عرض.
 خلق کوفر اهلینه ایمان عرض ائدر، من دمبه دم

کوفری-زولفون ائيله رم کؤکسونده کی ایمانه عرض.
 صورتی-بیجان ايله جنت دولار بوتخانه تک،
 قیلسالار جنتده تصویرین چکیب غیلمانه عرض.
 مونیمین، عرضی-تجممولدور ایشی، فقر اهلینه،
 نولا گر دیل قیلسا هر دم دردی-عشقین جانه عرض.
 ائی فضولی، بؤيله پونهان توتما اشکی-آلینی،
 ائيله هر رنگيله کیم، وار اول گولی-خندانه عرض.

(۷)

قیمادین ساکینی-کوبین اولانا پئیکانین،
 بیر ایچیم سو ايله آغیرلامادین مئهمانین.
 ناوه کی-قمزه دیریغ ائيله مه عاشقلردن،
 کسمه اربابی-وفادن نظری-احسانین.
 ایسته بین جان ایدی خاکی-رهینه تاپشیردیم،
 یئتدی اول خود یئرینه، ایندی نه دیر فرمانین؟!
 جانه یئتدیم المی-هیجرین ايله، ائی ظالم،
 رحم قیل جانین اوچون وار ایسه بیر درمانین.
 دادخاهم سنه، دامن نه چکیرسن مندن،
 یوخمو وحمین کی، توتام هشر گونو دامانین.

ظالم اولسان نه عجب، یوخ سنه دوزخ وحمی،

سنه خود یئتمه یه جکدیر سنین اؤز هیجرانین.

وصل ایامی روان یاره فدا ائيله مه دین،

ائی فضولی، قمی-هیجران ایله چیخسین جانین.

(۸)

قمیندن باشه دون حسرت علیه اول قدر ووردوم

کی، صوبح اولونجا مورده جیسمیمی توپراغه تاپشیردوم.

بوکولودو قدیم، آهیم یئتدی خورشیده، ساقین، ائی مه،

کی، مؤهنت اوخونو پئیکانلادیم، قم یایینی قوردوم.

دئمین مجنونه عاشق کیم، باشیندا قوش یووا توتמוש،

منم عاشق کی، سئیلی-چشمیمی باشیمدان آشوردوم.

گومانیندان موررتیب ائيله دی بورهانی-اثباتین،

نه صاحب کشفه کیم، دورجی-دهانین سیررینی سوردوم.

تجرود سئیرینه سایمدن اؤزگه بولمادیم همیره،

تریقی-عشق ایچینده چوخلاريله دوردوم، اوتوردوم.

هوایی-عشق سرگردانی اولموش گیردی-بادم کیم،

ساووردوم گؤیلره توپراغیمی هر قاندا کیم دوردوم.

فضولی، عشقه موهلیک دئردیم، اول مهوش اینانمازدی.

بیهمد-ایلاهی کی، جان وئرمک تریقیله اینانیدردیم.

(۹)

قمزه پئیکانین گوزون من موبتلادن ساخلاماز،

صرف اندر اهلی-نظر نقدین گدادن ساخلاماز.

دیل نه دیر یانیمدا چون قیلماز منی قمدن خلاص،

چکمن اول تویر بارین کیم، بلادن ساخلاماز.

حانه جیسمیم اول خدنگی-قمزه دن اولماز پناه،

هیچ جؤوشن کیمسه نی تیری-قضادن ساخلاماز.

عشقدن بیر دم تنی-سوزانی دور ائتمز فلک،

وح نجه فانوسدور، شمی هوادن ساخلاماز.

عالمی شئیدا قیلیر، گر اولسا گوزدن هم نیهان،

بیر پریوش کیم، سری-زولفون صبادن ساخلاماز.

ائیلهرم بیخود فغان، گوردوکجه کویین ایتلرین،

آشینا رازی-نیهانین آشینادن ساخلاماز.

بیسبب سانمین فضولی نین ملامت چکدیگین،

بیخبردیر، مشربین اهلی-رییادن ساخلاماز.

(۱۰)

قمدن اۆلډوم، دئمه ديم حالى-ديلى-زار سانا،
 ائى گولى-تازه، روا گۆرمه ديم آزار سانا!
 ايچ مئى-ناب كى، باغريندان ائدر جومله كباب،
 آتشى-عشق ايله، عشاقى-جيرخار سانا.
 مئى-گولگونده دئيل نرگيسى-مستين عكسى،
 قده اولموش، گۆز آچيب، عاشقى-ديدار سانا.
 عاريزين گول-گول انديدير مئى-گولگون تابى،
 وح كى، بير گولدن آچيلميش نچه گولزار سانا.
 باغه سئير ائت بو لى-لعل ايله كيم، قۇنچوو گول،
 گۆستره خونى-ديلو ديدهى-خونبار سانا.
 دئر ايديم قامتينه سرو، ولى، اۆزگه ايميش.
 حركاتو رويشو شيووو رفتار سانا.
 ايليپ ترفى-بيناكوشينه دردى-ديليمى
 يا او تاقين دئيه، يا طورهى-تررار سانا.
 تا گيريفتارينم: آزاد اولاييلم قمدن -
 هيچ كيم اولماسين، ائى شوخ، گيريفتار سانا!
 لعلى-نابين هوسى باغريمى قان ائيله ديگين،

آه کیم، قانلی یاشیم قیلما دی ایظه‌ار سانا.
 ائی فضولی، فلکین وار سنینه نظری
 کیم، قمو مؤهنتینی وئردی نه کیم وار سانا.
 (۱۱)
 قیریم داشینا کیم، قم اودوندان زبانه‌دیر.
 تن اوخون آتما کیم، خطری چوخ نیشانه‌دیر.
 ائیلر قده زمانه قمین دف قالیا
 دؤوری-قده موخالیفی-دؤوری-زمانه‌دیر.
 قالدیردی اشک دون منی اول آسیتانه‌دن
 کیم، مقصدیم منیم دخی اول آسیتانه‌دیر.
 وایز سؤزونه توتما قولاق، قافیل اولما کیم،
 قفلت یوخوسونون سببی اول فسانه‌دیر.
 نذر ائتمیشم فراقینه کیم، یوخ نیهایتی،
 نقدی-سیریشکیمی کی، توکنمز خزانه‌دیر.
 جان وئرمه ییممی قوربتنه کیم بیمی-تنه‌دن،
 یادی-وطن فغانیما سنسیز بهانه‌دیر.
 ائی دیل، هزر قیل آتشی-آهینله یانماسین
 جیسمیم کی، درد قوشلارینا آشیانه‌دیر.

مندن، فضولی، ایسته‌مه عشاری-مدحو زمم،
من عاشقم، همیشه سؤزوم عاشقانه‌دیر.

(۱۲)

قئیره ائیلر بیسبب مین ایلتیفات اول نوشلب،
ایلتیفات ائتمز منه موطلق، نه دیر بیلمن سبب؟
جوور اولور عادت غضب وقتی، نه عادتدیر بو کیم،
جوورون آز ائیلر منه اول توندخو قیلغاج غضب.
نولا قمزن فیکری دوشدیسسه دیلی-سوزانیمه،
ظالمین گر اولسا آتش منزیلی اولماز عجب.
دمبه‌دم گر دوشسسه گؤزدن، دورری-اشکیم، وجهی وار،
یاش اوشاقلاردیر یتیم، اونلاردا یوخ رسمی-ادب.
جوورو کؤنلومدور چکن، گؤزدور گؤرن روخسارینی،
الله-الله، کام آلان کیمدیر، چکن کیمدیر طلب.
یار بیداد ائيله‌مز عشاق فریاد ائتمه‌دن،
هر نجه روزی موکددر اولسا واجیب‌دیر طلب.
موترب، آغاتما سورودینله فضولی خسته‌نی،
سئیلی-اشکیندن ساقین قوپمایا بونیادی-ترب.

(۱۳)

قانسى ماهين بيلمزم مئهريله اولموش زار صوبح،
هر گون ائيلر خلقه بير داغى-نيهان ايظهار صوبح.
باتدى انجوم، چيخدى گون، يا بير اسيرى-عشقدير،
تؤكدو دوررى-اشكى، چكدى آهى-آتشبار صوبح.
نولا گر امواته ائها وئرسه صوبحون دملرى،
ذكرى-لعليندير كيم، ائيلر دمبه دم تكرر صوبح.
بير موسوويردير كى، زرين كيلك ايله هر گون چكر،
صفحه-ي-گردونه نقشى-عاريزى-ديلدار صوبح.
موجده بير خورشيددن وئرميش مگر بادی-صبا،
كيم نيسيه ائيلر اونا يوز مين دورى-شهوار صوبح.
عاشقى-صادقدير، ايظهارى-غم ائيلر هر سحر
آه ايله خلقى يوخوسوندان قيلير بيدار صوبح.
ائى فضولى، شامى-قم انجامينا يوخدور اوميد،
بير تسليدير سنه اول سؤز كى، دئرلر وار صوبح.

(۱۴)

قاچان كيم، قامتيندن آيرى سئيرى-بوسيتان ائتديم،
قوپاريب اشك-سئيلايله مين سروى روان ائتديم.

گۆتوردوم گیردیبادی-آه ایله گردونه تاپشیردیم،
 قوباری-رهگوزارین جووههرین گۆزدن نیهان ائتدیم.
 نیشانی-صورتی-خوین وئریب، بوتلر سوجودینده
 فساد-ائتیقادین کافرین خاطیرنیشان ائتدیم.
 اولوب سرمست، قیلدیم نشیی-زؤوقی-لبین فیکرین،
 مئه راغیب اولانلار کوفرونو خلقه ایان ائتدیم.
 گوروب دیوارلرده کوهکن نقشین دئمین عاشق،
 منم عاشق کی، توتدوم دشت، ترکی-خانیمان ائتدیم.
 رهی-عشقینده اول گولروخ، حییر قان ائتدیگیم بیلیمیش،
 چکر هر دم منه تیغی-سیاست، سانکی قان ائتدیم.
 فضولی شاهیبازی-اؤوجی-ایستیغنا ایکن، بیلیم
 نه سهو ائتدیم کی، بو ویرانه دئیری آشیان ائتدیم؟

(۱۵)

قامتین خیدمتینه سروین اییلمز باشی،
 نه بیلیر اهلی-تریقین رویشین اول ناشی.
 اؤگونور دیده کی، حئیرانم ازلدن اوزونه،
 اولدو معلوم بو لافیندا کی، چو خودور یاشی.
 اشک لعلی رهی-عشقینده توتوبدور اته ییم،

قورخولوقدور، نئجه سالیب گنده لیم یولداشی؟
 یئتدی اول قایته زفیم کی، چکر تصویریم،
 هر زامان دایره‌ی-حیثیه مین نقاشی.
 مؤهته سبب، تانری اوچون گل منه چوخ وئرمه عذاب،
 میلی-مسجیدمی ائدر مئیگه دیر اووباشی؟
 کسدی من شیفته دن اهلی-سلامت یولونو،
 بس کی، اطرافیم جمع اولدو ملامت داشی.
 ائی فضولی، نه بلا اوخلاری کیم، گلسه منه،
 سبب اول قاشلاری یایین گوزودور، یا قاشی.

(۱۶)

قانسى ماهین بيلمزم مئهريله اولموش زار صوبح،
 هر گون ائيلر خلقه بير داغی-نيهان ايظهار صوبح.
 باتدی انجوم، چيخدی گون، یا بير اسیری-عشقدير،
 تؤکدو دورری-اشکی، چکدی آهی-آتشبار صوبح.
 نولا گر امواته انهیا وئرسه صوبحون دملری،
 ذکرى-لعليندير کیم، ائيلر دمبه دم تکرار صوبح.
 بير موسوويدير کی، زرين کيلک ايله هر گون چکر،

صفحه‌ی-گردونه نقشی-عاریزی-دیلدار صوبح.
 موحده بیر خورشیددن وئرمیش مگر بادی-صبا،
 کیم نیسیه ائیلر اونا یوز مین دوری-شهواری صوبح.
 عاشقی-صادقدیر، ایظهاری-غم ائیلر هر سحر
 آه ایله خلقی یوخوسوندان قیلیر بیدار صوبح.
 ائی فضولی، شامی-قم انجامینا یوخدور اومید،
 بیر تسلیدیر سنه اول سؤز کی، دئرلر وار صوبح.
 (۱۷)
 وح نه قامت، نه قیامت، بو نه شاخی-گولی-تردیر،
 نه بلادیر نظر اهلینه، نه خوش مددی-نظر دیر؟
 گؤز یولودور کی، کؤنول مولکینه خوبلار گیرر اوندان،
 توتما، ائی اشک، اونی بالله کی، عجب راه گوزردیر.
 نه گؤهر بولسا بینمز بوراخیر یازیا دریا،
 قالیا، کیم اونا مقسود دیشین کیمی گؤهر دیر.
 عشق عیبینی بیلیرسن هونر، ائی زاهیدی-قافیل،
 هونرین عبیدیر امما، دئدیگین عیب هونردیر.
 سیتمین گرچی یامان دیر، اونی ترک ائله مه، بالله
 کی، تغافل، سیتمیدن دخی البته، بتر دیر.

آخیر اولماز نئجه کیم، گۆز یاشی آخارسا همانا
کی، دمامد اونا ایمداد قیلان خونی-حییردیر.
سرسری باسما قدم عشق تریقینه، فضولی،

(۱۸)

بو تی-نؤوره سیم نمازه شبو روز راغیب اولموش،
بو نه دیندیر، الله-الله، بوته سجده واجیب اولموش.
اثری-قبولی-تات اونا وئرمیش اویله حالت
کی، قولوبی-اهلی-حاله حرکاتی جازیب اولموش.
فرحیم گؤروب، جفاسین حسنا ته داخل ائیلر،
نه ملک کیم، اول پری نین عملینه کاتب اولموش.
نه عجب گر اولسا قمدن دونومو گونوم برابر،
نظریمدن اول اوزو گون نچه گون کی، قایب اولموش.
قمی-هیچر دیر کیم، آرتار اثریله عشق زووقو،
قلت ائیهلیمیش فضولی کی، وصاله طالب اولموش.

(۱۹)

بولبولی-دیل گولشه نی-روخسارین ائیلر آریزو،
توتیگی-جان، لعلی، شکربارین ائیلر آریزو.
ناموو قاصید پیامیله خوش اولماز خاطیریم،

اۆز لیپندن لهجهی-گؤفتارین ائیلر آریزو.
 سروو گول نزاره سین نئیلر سنه حئیران اولان،
 عاریزینله قددی-خوشرفتارین ائیلر آریزو.
 آریزو ائیلر کی، من تک موتصل بیمار اولان،
 کیم کی، وصلی-نرگیسی-بیمارین ائیلر آریزو.
 هیجر بیماری تنیم، بادی-صیادن دمه دم،
 سیههت اوچون، سیههتی-اخبارین ائیلر آریزو.
 ظلمتی-هیجرینده باخماز شمه چشمیم مردومو،
 پرتووی-روخساری-پورنوارین ائیلر آریزو.
 آریزومندی-ویصالیندیر فضولی خسته دیل،
 وصلین ایستر، دؤولتی-دیدارین ائیلر آریزو.
 (۲۰)
 بوراخدی خاکه حوسنون آفیتابی-عالمارایی،
 گؤتوردو یئر اوزوندن مؤجیزی-لعلین مسیحایی.
 ایکی گؤزدن روان ائتمیش سیریشکیم قامتین شؤوقی،
 عصایی-مؤجیزی گؤر کیم، ایکی بؤلמוש بو دریایی.
 بوکولמוש قدیمی، قورتاره گؤر قوللابی-زولغوندن،

خطادیر، چکمه سین چوخ باغری چؤکموش بیر سینیق یایی.
 روخون عذرہ خمی-ابرونی گؤرمک ایسته رم، امما
 ایکن دوشوار اولور، گون وار ایکن گؤرمک یئنی آیی.
 شرابی-نابه، لوطف ائت، مؤهته سیب، قهر ایله چوخ باخما،
 موکددر قیلما عکسی-تیره دن جامی-موسفاییی.
 یئددی گوندور اول آیی گؤرمه دیم، آهیم شراریله
 نولا قیلسام بنات اون-نش ایله ینکسان سورییایی.
 فضولی، اشک سئیليله پریشان اولما، صبر ائيله!
 اونا هم وار اولا آخیر، توتوب دورارمی دونیایی؟

(۲۱)

بودور فرقی، کؤنول، محشر گونونون روزی-هیجراندان
 کیم، اول جان دؤندرر جیسمه، بو جیسمی آیرار جاندان.
 توتوب راهی-ادم، بولموش دهانیندان کؤنول کامین،
 منه هم جزمذیر اول عزم، من هم قالمزام آندان.
 قمیم شرح ائتمک ایچون ایسته رم هر گؤردویوم سات
 توتام دامانینی، دیمز الیم چاکی-گیربانندان.
 توافی-کویین ایستر دیم قیلام، باری-قمی-عشقین
 خم ائدی قامتیم، یوللار طوطولدو خاری-موجگانندان.

نه خوش اولفت توتوبدور ناتوان جیسمیمله جان، گویا
 سانیر بیر تاری-مودور او سری-زولفی-پیشاندان.
 اوخون گلدیکده چشمیم تۆکسه باغیریم قانین اونداندير،
 کی، باغیریم قانینا یئر قالمادی سینمده پئیکاندان.
 سیتم داشی، ملامت خنجری، بیداد شمشیری،
 فضولی، هر جفا کیم گلسه خوشدور جانه، جاناندان.

(۲۲)

بو گون تیغین چکیب، چیخمیشدیر اول نامئهریان سرخوش،
 ساقین، ائی رحم ائدن جانینه کیم، بیلمز آمان سرخوش.
 اونا هوشیار ایکن دردی-دیل ایسترمین دئیم، ساقی،
 پئیاپئی سونما جامی، قیلما اول سروی روان سرخوش.
 دنگیل تقوادلن ائتسم باده ترکین، وحمیم اونداندير
 کی، ایظه ائیله ییم خلق ایچره عشقین ناگاهان سرخوش.
 مگر قان ایچمک ایله عسروموش نرگیسلرین، ور نه
 بسی مئی نوش ائدنلر گؤردوم، اولماز بؤیله قان سرخوش.
 مئی-عشقینله سرمست اولدوغوم ائلدن نیهان قالماز،
 موهالی-عقلدیر کیم، ساخلایا رازین نیهان سرخوش.

كۆنول تا اولدو بىخود، آلدی قمرن جانیمی تندن.
 وئیرر یغمایه نقدی-گنجین اولغاچ پاسیبان سرخوش.
 فضولی، قئیر ایله خلوت مگر بزم ائتمیش اول گولروخ،
 رقیبی-كجرؤوو گؤردوم بو گون باری یامان سرخوش.

(۲۳)

بیلمز ایدیم، بیلیمک آغزین سیررینی دوشوار ایمیش،
 آغزینی دئرلردی یوخ، دئدیكلرینجه وار ایمیش.
 عاجیز اولموش بیخماغا آه ایله کوهی کوهیکن
 نیله سین میسکین، اونون عشقی هم اول میقدار ایمیش.
 داشه چکمیش خلق اوچون فرهاده، شیرین صورتین،
 عرض قیلیمیش خلقه مهبوبین، عجب بیار ایمیش.
 کبه ائهرامینه زاهید، دئدیله، بئل باغلادی،
 ائيله دیم تحقیق، اونون باغلانیدیغی زوننار ایمیش.
 عومرلردیر ائيله رم احوالی-دونیا ایمتهان،
 نردی-عومرو حاصیلی-دونیا همان بیر یار ایمیش.
 زؤوقی-دیداريله دیلدارین، یوخ ائتدیم واریمی،
 دؤولتی-باقی کی، دئرلر، دؤولتی-دیدار ایمیش.
 دون فضولی، عاریزین گؤرگج، روان تاپشیردی جان،

لاف انديب دئردی کی، جانیم وار، امانتدار ایمیش.

(۲۴)

بحری-عشقہ دوشدون، ائی دیل، زووقی-دونیا نی اونوت!

بالغ اولدون، گل رحیمدن ایچدیگین قانی اونوت!

وئردی رئهلتدن خبر موپی-صفیدو رویی-زرد،

چوهره ی-گولگین ایله زولفی-پیشانی اونوت!

چک ندامتدن گویه دودی-دیلین، تۆک قانلی یاش،

سروی-نازیک ترکین ائت، گولبرگی-خندانی اونوت!

گور قنیمت فقر مولکونده گدالیق شیوه سین،

اعتباری-منصبو درگاهی-سولطانی اونوت!

چکمه عالم قئیدینی، ائی سربولندی-فقر اولان،

سلطنت تختینه ایردین، بندو زیندانی اونوت!

لؤوه ی-خاطیر صورتی-جانانه قیل آییندار،

اونو یاد ائت، هر نه کیم یادیندادیر، آنی اونوت!

مسییت درسین یئتر، تکرار قیل، دؤندر ورق،

اؤزگه حرفین مشقین ائت، اول درس-اونوانی اونوت!

ائی فضولی، چک ملامت رهگوزاریندان قدم،

لحظه لحظه چکدیگین بیهوده افغانی اونوت!

(۲۵)

بزمی-عشق ایچره شرابیمدیر سیریشکی-لالگون،
 قیلدی قم، قدیم بوکوب، جامی-شرابیم سرنیگون.
 هر طرف پورخون الیفلردیر چکیلیمیش کؤکسومه،
 یا هاوادان مؤوج اورور باغریمداکی دریایی-خون.
 آرتیریر ایامی-هیجرانین سیریشکیم هیددتین،
 مدتی-ایام مئی کئیغیتین ائیلر فوزین.
 مسکن ائتمیش یار ماری-زولغو، چشمیم رخنه سین،
 پند وئرمیش کیم، اونو، اوندان چیخارماز مین فوسون.
 قطعی-اولفت، قالیبا، دوشواردیر کیم، ائيله میش
 نقشی-شیرین ایله فرهادی موقید بیسوتون.
 ریشته ی-جان ائيله دیم پیوند تاری-زولغینه،
 آه کیم، چکمکده ایمداد ائيله مز بختی-زبون.
 ائی فضولی، من ملامت گووه ری نین گنجیم،
 اجداهادیر کیم، یاتیر چئورمده زنجیری-جونون.
 (۲۶)
 باری-مؤهنتدن نیهالی-قامتین خم اولماسین.

باشیمیزدان سایه‌ی-سروی-قدین کم اولماسین.
 حاصلیم روخسارو لعلو چشمو قمزن اولماسا،
 عومر بیر آن، بیر نفس، بیر لحظه، بیر دم اولماسین.
 گردی-راهین عزمی-گردون ائتدی کیم، بو قدر ایله
 شؤهره‌ی-عالم همین عیسیی-مریم اولماسین.
 ایلتیماس ائتدیم صبادن توتیا چکدیرمه‌یه،
 آغلاما، ائی گؤز، قوباری-درگهی نم اولماسین.
 سن تک آفت گلدیگین بیلیمیشدی کیم، حقدن ملک
 ایلتیماس ائیلردی کیم، عالمده آدم اولماسین.
 دئر ایمیش زاهید کی، اولماق عیدیر روسوایی-عشق،
 بو سؤزو فاش ائتمه‌سین، روسوایی-عالم اولماسین.
 ائی فضولی، زووقی-دردی-عشقه نقصان حئیفدیر،
 احتیاط ائت، پنبه‌ی-داغینده مرهم اولماسین.

(۲۷)

باغه گیر بولبوله ارزی-گولی-روخسار ائيله،
 بیق گولون ایرزینی بولبول گؤزونه خار ائيله.
 باغ شاهیدلرینه زولف ایله چئشمین گؤستر،
 سونبولو درحم ائدیب، نرگیسی بیمار ائيله.

قۇنچى لافى-لنافتده آغيز آچديرما,
 لحظه-لحظه اونو شرمندئىي-كۇفتار ائيله.
 سروه آزادلىك ايسمىله ياراشماز يورومك,
 اونو هم شيوئىي-رفتاره گيريفتار ائيله.
 دارى-دونيانى كۇنول, جهد قىلىپ ترك انده گۇر,
 خابى-قفلتده ايكن اوزونو بيدار ائيله.
 آجىير زخمى, آغيز آچما خدنگين گۇروبىن,
 يئتنه رازى-نيهانىم, يئتر, ايضهار ائيله.
 كس, فضولى, تمين قئير تمنالردن,
 قاندا اولسان طلبى-دؤولتى-ديدار ائيله

(۲۸)

آشيانى-مورغى-دىل زولفى-پريشانيندادير,
 قاندا اولسام, ائى پرى, كۇنلوم سنىن يانيندادير.
 عشق درديله خوشام, ال چك الاجىمدان, طبيب,
 قىلما درمان كيم, هلاكيم زحرى-درمانيندادير.
 چكمه دامن ناز ائديب اوفتادلردن, وحم قىل,
 گؤيلره آچيلماسين اللر كى, دامانيندادير.

گۆز لریم یاشین گۆروب شور، ائتمه نیفرت کیم، بو هم
 اود نمکدنیر کی، للی-شککرفشانیندادیر.
 مستی-خابی-ناز اولوب، جم ائت دیلی-سدپارمی
 کیم، اونون هر پارسی بیر نؤوکی-موجگانیندادیر.
 بس کی، هیجرانیندادیر خاصیییتی-قتی-حیات،
 اول حیات اهلینه حیرانم کی، هیجرانیندادیر.
 ائی فضولی، شم تک موتلق آچیلماز یانمادان،
 تابلار کیم، سونبولوندن ریشتی-جانیندادیر.

(۲۹)

آشیانی-مورغی-دیل زولفی-پریشانیندادیر،
 قاندا اولسام، ائی پری، کؤنلوم سنین یانیندادیر.
 عشق دردیله خوشام، ال چک علاجیمدان، طبیب،
 قیلما درمان کیم، هلاکیم زهری-درمانیندادیر.
 چکمه دامن ناز ائدیپ اوفتاده لردن، وحم قیل،
 گؤیلره آچیلما سین اللر کی، دامانیندادیر.
 گۆز لریم یاشین گۆروب شور، ائتمه نیفرت کیم، بو هم
 اود نمکدنیر کی، لعلی-شککرفشانیندادیر.
 مستی-خابی-ناز اولوب، جمع ائت دیلی-سدپارمی

کیم، اونون هر پاره سی بیر نؤوکی-موجگانیندادیر.
 بس کی، هیجرانیندادیر خاصیتی-قطعی-حیات،
 اول حیات اهلینه حیرانم کی، هیجرانیندادیر.
 ائی فضولی، شم تک مطلق آچیلماز یانمادان،
 تابلار کیم، سونبولوندن ریشته ی-جانیندادیر.

(۳۰)

عاشق اولدوم یئنه بیر تازه گولی-رعنایه
 کی، سالیل آل ایله هر دم منی یوز قووغایه.
 موشت اوروب، قالیبی-فرسودمی گه حبس قیلیر،
 گه سراسیموو اوریان بوراخیر صحرایه.
 اوزومون قانی ایله سینمی آل ائتدیم کیم،
 آلتی-صنعت اول اول بوتی-بی پروایه.
 بو نه ایشدیر کی، بیزی اینه کیمی اینجلدیب،
 سالیل ایپلیک کیمی هر دم بیر یزون سئودایه.
 آیاغین باغلامیش آواره لرین صنعت ایله،
 یوخ نیهایت سری-کوپینده گزن شئیدایه.
 لخت-لخت اولموش ایکن، قمره دیرفشینی چکیب،

چاره سیز اولمادی بیر گون منی-قمفر سایه.
یاخا چاک ائده نی باشماق کیمی سالیر آیاغا،
ائی فضولی، باخ اونون ائتدیگی ایستیغنايه.

(۳۱)

آه ائيله دیگیم سروی-خورامانین اوچوندور،
قان آغلادیغیم قۇنچه ی-خندانین اوچوندور.
سرگشته لیگیم کاکیلی-میشکی نین اوچوندان
آشوفته لیگیم زولفی-پیشانین اوچوندور.
بیمار تنیم نرگیسی-مستین المیندن،
خونین حیریم لعلی-دورفشانین اوچوندور.
یاخدیم تنیمی وصل گونو شم تک، امما
بیل کیم، بو تداروک شبی-هیجرانین اوچوندور.
قورتارماغا یغمایی-قمیندن دیلو جانی،
سییم نظری-نرگیسی-فتانین اوچوندور.
جان وئر، کؤنول، اول قمره یه کیم، بونجا زامانلار،
جان ایچره سنی بسله دیگیم آنین اوچوندور.
وایز بیزه دون دوزخی وصف ائتدی، فضولی،
اول وصف سنین کولبه ی-احزانین اوچوندور.

(۳۲)

عاریزین گؤرسه فلک، مئهر بوراخماز آیه
 ذره، ذره قیلیب اونو بوراخار صحرايه.
 صورتین عکسین آلیب، باغه گیرر هر دم سو،
 رشکدن قان ایچیرر برگی-گولی-رعنايه.
 یثردیر عکسینه آینه دمیر بند اورسا،
 نه اوچون قارشى دورور سن کیمی بی همتايه.
 بولدوغو یئرده حسدن گون اورار ساینه تیغ
 کی، رفیق اولمایا سن ماهی-ملکسیمایه.
 اوخا پئیکان دیکیلیر قمرن اوچون پیوسته
 توخونور تنه اوخو قاشین اوجوندان یایه.
 لعلی-نابین صیفتی، شهدی-موسفغادیر، لئیک
 آجی ائتمیش اونو صفرای-حسد سهبايه.
 یار میلین سنه سالمازسا، فضولی، نه عجب،
 نئجه میل ائتمک اولور سن کیمی بیر روسوايه.

(۳۳)

عالم اولدو شاد سندن، من اسیری-قم هنوز،
 عالم ائدی ترکی-قم، منده قمی-عالم هنوز.

جان باغیشلاردی لین ایظهاری-گوفتار ائيله ییب،
 وورمادان عیسی لبی جانبخشلیکدن دم هنوز.
 سجدگاه ائتمیشدی عشق عهدی قاشین مئهرابینی،
 قیلما دان خئیلی-ملایک سجده ی-آدم هنوز.
 جانه دردین، جیسمه پئیکانین روان ائتمیشدی حؤکم،
 جیسم ایله جان ایرتیباتی اولمادان مؤحکم هنوز.
 اشک صرف ائیلر فلکدن کام حاصل قیلماغا،
 بو گوهر قدرینی بیلمز دیده ی-پورنم هنوز.
 پرده ی-چشمیم مقام ائتمیشدی بیر ترسابنچه،
 اولمادان مهدی-مسیحا دامنی-مریم هنوز.
 ائی فضولی، ائيله دی هر درده درمان اول طیب،
 بیر منیم زخمیمدیر آنجاق بولمایان مرهم هنوز.
 (۳۴)
 آلدی گولزار ایچره سو عکسی-اوزاری-آلینی،
 چکدی گوللر صورتین منزور اندیب تیمسالینی.
 آدین ائتمیش گون، آلیب بیر عکس میراتی-فلک،
 صوبح گوستر دیکده سن روخساری-فرروخفالیینی.

شرحه بیر گون قیلدیغین بیدادی چکمز هشره‌دک،
 اول ملک کیم، یازماق ایستر نامه‌ی-عمالینی.
 سئیلی-خون خالین خیالیه پوزوب گۆز مردومون،
 مردوم ائتمیش چشمی-خونباره خیالی-خالینی.
 مورغی-دیل قالمادی کیم، سئید اولمادی، ائی شوخ چشم،
 ساکین ائت پروازدن شهبازی-میشگینبالینی.
 قویمادین بیر کیمسه جوورون چکمه‌یه، رحم ائت دمی،
 من قیل خونریزلیکدن قمزه‌ی-قتتالینی.
 قم گونو اوستومده سندن قئیری یوخ، ائی دودی-آه!
 لوطف قیل، مندن گؤتورمه سایه‌ی-ایقبالینی.
 ائی فضولی، بس کی، قمناک اولدو احوالین سنین،
 قمدن اولسن، هیچ کیم سورماز دخی احوالینی.

(۳۵)

منی جاندان اوسان‌دیردی، جفادان یار اوسانمازمی؟
 فلک‌لر یاندی آهیمدان، مورادیم شمع‌ی یانمازمی؟
 قامو بیمارینه جانان دواپی-درد اندر احسان.
 نئچون قیلماز منه درمان، منی بیمار سانمازمی؟
 قمیم پونه‌هان توتاردیم من، دئدی‌لر یاره قیل رؤوشن
 دئسم، ول بیوفا بیلیم، اینانارمی، اینانمازمی؟

شبی-هیجران یانار جانیم، تۆکر قان چنشمی-گیریانیم،
 اویادار خلقی افغانیم، قارا بختیم اویانمازمی؟

گولی-روخسارینه قارشو گوزومدن قانلی آخار سو،
 حبیبیم، فصلی-گولدور بو، آخار سولار بولانمازمی؟

دنگیلیم من سنه مایل، سن ائتدین عقلیمی زایل،
 من طعن ائيله ین قافیل سنی گورچک اوتانمازمی؟

فوضولی ریندو شئیدادیر، همیشه خلقه روسوادیر،
 سورون کیم، بو نه سئودادیر، بو سئودادان اوسانمازمی؟

(۳۶)

جان وئرمه غم عشقه کی عشق آفت جاندیر
 عشق آفت جان اولدوغی مشهور جهاندیر

سود ایستمه سودای غم عشقده هرگز
 کیم حاصل سودای غم عشق زیاندیر

هر ابروی خم قتلینه بیر خنجر خونریز
 هر زلف سیه، قصدینه بیر افعی ایلاندیر

یاخشی گورونور صورتی مهوشلرین اما
 یاخشی نظر اندیکده سرانجامی یاماندیر

عشق ایچره عذاب اولدوغوندان بیلیرم کی
 هرکیمسه کی عاشق دیر ایشی آه وفغاندیر

یاد ائتمه قره گوزلولرین مردم چشمین
 مردم دیووث آنلنما کی ایچدیکلری قاندیر

گوردورسه فضولی کی گوزلرده وفا وار
 آنلنما کی شاعر سوزو البته یالاندیر

(۳۷)

آینه سئور جاندان روخساره‌ی-جانانی،
 بیر قایتہ یتیمیش کیم، آیرلسا چیخار جانی.
 فریاد کی، عکس اولدو اول کیم گؤرگیم دئردیم،
 آینه‌ی-روخسارین لؤوه‌ی-دیلی-حنیرانی.
 اول چاهی-زنخداندا دئردیم گؤره‌رم کؤنلوم،
 کؤنلومده گؤرر اولدوم اود چاهی-زنخدانی.
 آزاده‌لرین کؤنلون جمع ائتمیش ایکن قفلت،
 تپرتمه صبا، بالله، اول زولفی-پریشانی.
 یاره قمی-پونهانیم ایظهار انده بيلمزدیم،
 شادم کی، روان اولدو گؤزدن جیگریم قانی.
 دردو قمی-پونهانیم فهم ائتدی ائل آهیمدن،
 یوز آه کی، فاش اولدو دردو قمی-پونهانانی.
 هیجران گئجه‌سین گؤرگج دوزخ المین بیلدیم
 کیم، روزی-قیامتدیر یارین شبی-هیجرانی.
 جاندان کئچهل ی بولدوم راحت قمی-آدمدن،
 خوش حکمت ایله بولدوم اول درده بو درمانی.
 یارب، نه سببدنیر کیم، هیچ اثر قیلماز،

دیلداره فضولی‌نین فریاد ایله افقانی.